

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. ve věci

žalobce: V. B.
bytem X

zastoupen JUDr. Emil Flegel, advokát
sídlem K Chaloupkám 3170/2, 106 00 Praha 10
proti

žalovanému: Krajský úřad Zlínského kraje
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2021, č. j. KUZZL-89977/2021,
sp. zn. KUSP-74375/2021/DOP/Ti,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2021, č. j. KUZL-89977/2021, sp. zn. KUSP-74375/2021/DOP/Ti (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný o odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru občansko-správních agend (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „prvostupňový orgán“), ze dne 12. 4. 2021, č. j. MMZL 062041/2021, sp. zn. MMZL-162900/2019-MS-PŘ-OOSA-5485/2019 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“ nebo „rozhodnutí o přestupku“), rozhodl tak, že odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí jako správné potvrdil.
2. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl z nedbalosti dopustit tím, že dne 7. 11. 2019, v 11:50 hod., v obci Bohuslavice u Zlína, na silnici II. třídy č. 490, u domu č. p. X, řídil jízdní soupravu složenou z nákladního motorového vozidla tov. zn. Ford Transit, RZ: X, jehož povolená hmotnost byla 2 650 kg, a přípojného vozidla tov. zn. Vezeko, RZ: X, jehož povolená hmotnost byla 2 200 kg, ačkoliv v té době nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění skupiny B+E. Tímto jednáním žalobce porušil § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu, podle něhož může motorové vozidlo řídit pouze osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel.
3. Za shora uvedený přestupek uložil prvostupňový orgán žalobci podle § 125c odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu ve spojení s § 37 až § 40, § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „nový přestupkový zákon“), pokutu ve výši 25 000 Kč. Současně byl žalobci rozhodnutím o přestupku podle § 125c odst. 6 písm. a) zákona o silničním provozu ve spojení s § 37 až § 40, § 35 písm. c) a § 47 nového přestupkového zákona uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu jednoho roku, a to ode dne nabytí právní moci prvostupňového rozhodnutí. Rozhodnutím o přestupku byla žalobci uložena též povinnost k náhradě nákladů správního řízení v paušální částce 1 000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

4. V úvodu odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval obsah správního spisu a posouzení věci prvostupňovým orgánem. Následně věc právně posoudil, přičemž odvolání vyhodnotil jako nedůvodné.
5. Po přezkoumání prvostupňového rozhodnutí dospěl žalovaný k závěru, že se žalobce přestupkového jednání dopustil a že v otázce určení viny postupoval prvostupňový orgán správně. Žalobce v daném případě řídil jízdní soupravu s naloženým přívěsem o okamžité hmotnosti přesahující minimálně 1 t, nebyl držitelem jiného řidičského oprávnění než pro skupinu B a AM a nejel ani extrémně krátkou vzdálenost. Tím došlo k naplnění znaků skutkové podstaty přestupku.
6. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž vyhodnotil důkazy, jež na jeho žádost pro účely odvolacího řízení zajistil a provedl správní orgán I. stupně. Žalovaný neuvěřil tvrzení žalobce a jím navrženého svědka, podle kterých měl žalobce řídit pouze tažné vozidlo, neboť toto odporuje výpovědím zasahujících policistů. Podle žalovaného žalobcem navržený svědek P. M. (minimálně) ohledně jízdy samotného vozidla úmyslně nevypovídal pravdivě. Naopak výpovědi zasahujících policistů shledal

žalovaný v souladu s prvotní dokumentací. Výpovědi neobsahují vzájemné rozpory, jsou konzistentní a odpovídají časovému postupu od události. Současně není jasné, proč by policisté měli žalobce křivě nařknout, že řídil soupravu vozidel, pokud by jel pouze s tažným vozidlem. Pokud si policisté nepamatovali přesný počet členů hlídky, nespátřuje v tomto žalovaný vadu. Cílem není zjišťovat počet členů hlídky ani úlohy jednotlivých policistů, ale popsat okolnosti dokumentovaného jednání.

7. V otázce uložených správních trestů dospěl žalovaný k závěru, že prvostupňový orgán při jejich ukládání postupoval v souladu s právními předpisy. Prvostupňovým orgánem bylo přihlédnuto k závažnosti přestupku, způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl přestupek spáchán, k míře zavinění, pohnutkám, jakož i k osobě pachatele. Žalovaný zároveň neshledal důvod ke snížení pokuty pod minimální hranici zákonné sazby.
8. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o přestupku je v souladu s právními předpisy, není v rozporu s veřejným zájmem a vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, žalovaný odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

III. Žaloba

9. V žalobě uplatnil žalobce následující žalobní body. Předně žalobce brojil proti tomu, že správní orgán I. stupně prováděl dokazování až po vydání rozhodnutí o přestupku. Žalobce podal proti rozhodnutí o přestupku blanketní odvolání, které posléze doplnil o odůvodnění. Správní orgán I. stupně teprve po doplnění odvolacích důvodů začal ve věci provádět dokazování. Provedené důkazy pak poprvé hodnotil a posuzoval až žalovaný, proti jehož posouzení se žalobce nemohl odvolat. Tímto postupem byl žalobce zbaven práva na dvojinstanční projednání věci. Po vydání rozhodnutí o přestupku navíc nepříslušelo správnímu orgánu I. stupně ve věci podnikat žádné další kroky, neboť v této fázi mohl ve věci konat toliko žalovaný.
10. Dále žalobce namítal, že ve věci došlo k výsledku svědka, aniž by bylo nařízeno ústní jednání. Takový postup je dle žalobce nezákonný, neboť nařízení ústního jednání je v případě provádění dokazování výsledkem svědka obligatorní. Nadto v řešené věci bylo nezbytné k uplatnění práv žalobce. Svůj závěr žalobce podpořil citací důvodové zprávy k novému přestupkovému zákonu a odborné komentářové literatury.
11. Dále žalobce upozornil na to, že k výsledku svědka nebyl předvolán a nebyl poučen o právech a povinnostech předvolaného účastníka řízení. Doručenou písemnost není možné považovat za předvolání, neboť tato neobsahovala nezbytné náležitosti ve smyslu § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“). Konkrétně neobsahovala údaje o tom, v jaké věci a z jakého důvodu se má žalobce dostavit. Právě tak v ní chybělo i poučení stran právních následků pro případ, že by se žalobce nedostavil. Předmětné dokazování tudíž bylo provedeno nezákonně a z něj vzešlé důkazy nebylo možné ve správním řízení použít.
12. Jelikož bylo správní řízení stíženo těžkými procesními vadami, žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí společně s rozhodnutím o přestupku zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požádal uhradit náklady soudního řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

13. Žalovaný se k žalobě **vyjádřil** přípisem ze dne 20. 5. 2022. Uvedl, že prvostupňový orgán nepochybil, pokud po vydání rozhodnutí o přestupku prováděl dokazování, jelikož mu

to umožňuje § 86 odst. 2 s. ř. Podle tohoto ustanovení může na základě obsahu podaného odvolání nebo vyjádření ostatních účastníků řízení prvostupňový orgán doplnit, čímž se rozumí i doplnění dokazování.

14. Pokud jde o namítané porušení zásady dvojinstančnosti správního řízení, žalobce neuvedl, jak konkrétně mu mělo odnětí práva odvolat se zkomplikovat jeho procesní situaci. Na obsah provedených svědeckých výpovědí žalobce věcně nijak nereagoval. Zásada dvojinstančnosti není samonosná, její dodržování není spojeno s tím, aby byla dodržena jen proto „že je“, ale právě proto, aby v konkrétním případě nedošlo k reálnému zásahu do práv účastníka řízení případným překvapivým rozhodnutím. Tak tomu v posuzované věci nebylo.
15. Žalovaný zdůraznil, že prvostupňový orgán neměl žádný důvod zasahující policisty v řízení před vydáním rozhodnutí o přestupku vyslýchat, neboť ze spisového materiálu nevyplývaly žádné pochybnosti o průběhu jízdy soupravy vozidel řízené žalobcem. V prvostupňovém řízení se žalobce hájil pouze stanoviskem Ministerstva dopravy o spojitelnosti souprav. S verzí spočívající v zapojování vozidel couváním samotného tažného vozidla žalobce přišel teprve v odvolání. Proto na ni bylo třeba reagovat, přičemž není povinností správních orgánů, aby se tak znovu dělo v rámci prvostupňového řízení.
16. K námitce provedení svědecké výpovědi mimo ústní jednání potom žalovaný sdělil, že nový přestupkový zákon v řízení o přestupku ústní jednání obligatorně nevyžaduje. K tomu doplnil, že ve věci bylo konáno ústní jednání ve třech termínech, přičemž pouze v rámci dožádaného výsledku ústní jednání nařízeno nebylo. V tomto případě se žalobci dostalo poučení, v jaké věci bude výsledek prováděn, a to slovním popisem vytýkaného přestupku. Žalobce byl vždy v rámci předvolávání k ústnímu jednání ze strany prvostupňového orgánu poučován o možnosti se z jednání omluvit z důležitých důvodů. Nemůže se tudíž dovolávat toho, že neznal svoje práva, pokud toto poučení nedostal k dispozici ze strany dožádaného správního orgánu. Jestliže by žalobce měl reálný zájem se výsledku svědka účastnit, nic mu nebránilo, aby správní orgán kontaktoval s možným odročením termínu.
17. Konečně žalovaný konstatoval, že samotný výsledek nstržm. T. B. nebyl stěžejním důkazem k prokázání jednání žalobce. Tím byl taktéž výsledek druhého policisty a také fakt, že žalobce skutkovou verzi příběhu o pouhém zapojování přípojného vozidla na odstavné ploše tažným vozidlem uplatnil až v odvolání.
18. V **replíce** ze dne 12. 7. 2022 žalobce setrval na své dosavadní argumentaci. Vyjádřil přesvědčení, že v případě výsledku svědka v průběhu správního řízení je nařízení ústního jednání nezbytné. Své tvrzení žalobce doplnil o relevantní judikaturu správních soudů.

V. Správní spis

19. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující skutečnosti. Na základě oznámení přestupku PČR ze dne 8. 11. 2019 zahájil prvostupňový orgán s žalobcem správní řízení pro přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Žalobce byl předvolán k ústnímu jednání a poučen o svých procesních právech a povinnostech. Dne 26. 8. 2020 správní orgán I. stupně provedl dokazování při ústním jednání v nepřítomnosti žalobce. Poté prvostupňový orgán vydal rozhodnutí o přestupku, proti kterému podal žalobce blanketní odvolání.

20. Po postoupení správního spisu žalovanému žalobce své odvolání doplnil o konkrétní odvolací důvody. Jelikož na základě doplnění odvolání vyplynula potřeba dokazování doplnit, provedl správní orgán I. stupně důkaz výsledkem zasahujících policistů nstržm. T. B. a pprap. R. S., jakož i žalobcem navrženého svědka P. M. S ohledem na efektivitu řízení dožádal prvostupňový orgán ve smyslu § 13 odst. 1 s. ř. Magistrát města Brna, odbor správně právních činností (dále jen „dožádaný správní orgán“), aby ve věci místo něj vyslechl nstržm. T. B. O provádění svědeckého výsledku dožádaný správní orgán žalobce vyrozuměl přípisem ze dne 22. 7. 2021, jež byl žalobci doručen do vlastních rukou dne 6. 8. 2021. Výsledku tohoto svědka se žalobce neúčastnil. K doplněným podkladům rozhodnutí se žalobce vyjádřil přípisem doručeným dne 21. 10. 2021, v němž pouze rozporoval složení policejní hlídky.
21. Po doplnění dokazování postoupil prvostupňový orgán doplněný spisový materiál žalovanému. Ten následně vydal napadené rozhodnutí, které je nyní předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

22. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
23. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu soud vycházel ze správního spisu předloženého žalovaným.
24. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, jelikož účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
25. Žaloba **není důvodná**.
26. Žalobce spatřoval v procesním postupu správních orgánů dvojí pochybení. Předně rozporoval procesní kroky prvostupňového orgánu, jenž k dokazování v podobě svědeckých výsledků zasahujících policistů pristoupil až poté, co vydal rozhodnutí o přestupku, tedy po podání odvolání. Takovýto procesní postup dle žalobce odporuje zákonu, neboť s ohledem na zásadu dvojinstančnosti správního řízení byl ve věci v době po vydání rozhodnutí o přestupku oprávněn činit další procesní kroky výhradně žalovaný. S tímto právním názorem se zdejší soud neztotožnil, a to z následujících důvodů.
27. Podle § 86 odst. 2 s. ř.: *„Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, zašle stejnopis podaného odvolání všem účastníkům, kteří se mohli proti rozhodnutí odvolat, a vyzve je, aby se k němu v přiměřené lhůtě, která nesmí být kratší než 5 dnů, vyjádřili. Podle okolností dále doplní řízení. Ustanovení tohoto odstavce se nepoužije, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo bylo-li nepřípustné.“* Z citovaného ustanovení plyne, že procesní činnost správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni, jakož i práva a povinnosti s ní spjatá a z ní vyplývající, nejsou *stricto sensu* ukončena vydáním konečného (meritorního či procesního) rozhodnutí. I ve fázi po vydání rozhodnutí, kterým se řízení na prvním stupni končí, je správní orgán, který o věci rozhodl, s ohledem na povahu rozhodované

věci povinen, resp. oprávněn, činit další procesní kroky. Vyžadují-li to okolnosti řešení věci, může správní orgán rozhodující na prvním stupni i po vydání konečného rozhodnutí doplnit řízení. Uvedený postup pak bude namíste zejména tehdy, vzneseli odvolatel v rámci odvolání takové námitky či tvrzení, k jejichž vypořádání nebudou dosavadní shromážděné podklady rozhodnutí dostačující (resp. bude jimi zásadně a důvodně zpochybněn skutkový stav věci zjištěný v řízení na prvním stupni).

28. Hlavním smyslem a účelem institutu doplnění řízení správním orgánem I. stupně je pak především to, že jeho úkolem je nalézací činnost, tedy odhalení skutkového stavu věci (přestupkového jednání), zatímco v případě odvolacího orgánu jde o činnost přezkumnou. Doplnit řízení o další podklady a důkazy tak lze obvykle podstatně rychleji a s nižšími náklady. Tím je realizována jak zásada rychlosti správního řízení (§ 6 odst. 1 s. ř.), tak zásada procesní ekonomie (§ 6 odst. 2 s. ř.). Ačkoliv zákon nestanoví přesný způsob či formu, která má správní orgán rozhodující na prvním stupni řízení doplnit, nic nebrání tomu, aby v případě potřeby správní orgán nařídil ústní jednání a provedl dokazování (srov. zde např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2019, č. j. 1 As 322/2018-25; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
29. V posuzované věci nemá krajský soud pochyb o tom, že byly dány okolnosti vedoucí k potřebě doplnit řízení o další skutečnosti prostřednictvím dodatečných svědeckých výslechů. V této souvislosti soud na základě předloženého správního spisu předně posoudil míru skutkových zjištění a důkazní situaci v okamžiku vydání rozhodnutí o přestupku. Přitom dospěl k závěru, že v té době neexistovaly stran skutkového stavu věci žádné důvodné pochybnosti. Zdejší soud v tomto ohledu odkazuje především na podkladovou dokumentaci PČR. Ta obsahovala jak dostatečně podrobný popis průběhu přestupkového jednání, tak i relevantní fotodokumentaci z místa přestupkového jednání. Tyto skutečnosti pak v kombinaci s žalobcem zvolenou procesní strategií, kdy byl žalobce po většinu času v řízení na prvním stupni pasivní a žádnou skutkovou alternativu nepředestřel, umožňovaly prvostupňovému orgánu přijmout závěr, že skutková zjištění ve věci odpovídají standardu materiální pravdy (§ 3 s. ř.) a poskytují spolehlivý základ pro řádné posouzení podmínek odpovědnosti za přestupek řidiče dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu.
30. Zdejší soud konstatuje, že veškeré pochybnosti stran skutkových zjištění vyvstaly až v důsledku vznesených odvolacích námitek. Prostřednictvím odvolání totiž žalobce zpochybnil dosud zjištěný skutkový stav tím, že nabídl ne zcela vyloučenou a dostatečně uvěřitelnou alternativní verzi skutkové reality (uvedl, že jízdní soupravu nikdy neřídil, nýbrž pouze tažným vozidlem za účelem zapojení couval k přívěsnému vozidlu, a to navíc na odstavné ploše mimo pozemní komunikaci). Ve snaze ověřit pravdivost těchto tvrzení přistoupil prvostupňový orgán k dodatečnému výslechu zasahujících policistů. Takovýto postup krajský soud kvituje. Uvedený postup byl totiž nejen plně v souladu s platnou právní úpravou a judikaturou správních soudů, nýbrž i adekvátní reakcí na nastalou procesní situaci. Netvrdil-li žalobce v řízení na prvním stupni žádné skutečnosti způsobilé zpochybnit doposud zjištěný skutkový stav (v tomto ohledu předložil pouze stanovisko Ministerstva dopravy o spojitelnosti souprav) a se skutkovou verzí, že jízdní soupravu vůbec neřídil, přispěchal až v odvolání, neměl správní orgán I. stupně jinou možnost než před předložením věci k rozhodnutí žalovanému dokazování doplnit, jak

mu to umožňuje § 86 odst. 2 s. ř. Lze proto uzavřít, že proaktivní postup prvostupňového orgánu byl namístě a zcela v souladu se zákonem.

31. Krajský soud pak nemůže žalobci přisvědčit ani v tom, že by mu bylo správními orgány upřeno právo na dvojinstanční projednání věci. Namítal-li žalobce, že (dodatečně) provedené důkazy zhodnotil pouze žalovaný, proti jehož rozhodnutí není odvolání přípustné, pak je třeba říci, že toto bylo zapříčiněno výhradně vlastní procesní taktikou žalobce. Soud nepřehlédl, že žalobce byl z velké části v řízení pasivní a skutkově se k věci vyjádřil až v rámci odvolání. Kdyby žalobce skutkovou verzi vznesenou v odvolání a následně též i ve správní žalobě uplatnil již v průběhu řízení na prvním stupni, bylo by nezbytné dokazování doplnit ještě před vydáním rozhodnutí o přestupku. V takovém případě by pak žalobci nic nebránilo v tom, aby se proti způsobu provedení důkazů a jejich hodnocení řádně odvolal.
32. V této souvislosti konečně zdejší soud neopomněl ani judikaturu Ústavního soudu, z níž plyne, že porušení zásady dvojinstančnosti má dle ustálené rozhodovací praxe prostor především tam, kde je účastníkům řízení odňata reálná a efektivní možnost právně a skutkově argumentovat, tedy zejména v případech tzv. překvapivých rozhodnutí (srov. zde např. nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 1. 1999, sp. zn. III. ÚS 257/98, či nálezy ze dne 4. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 544/98; veškerá rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz). Přitom platí, že zásadu dvojinstančnosti řízení nelze vykládat ve smyslu nároku na dvě správní instance při posuzování každého z podkladů pro vydání rozhodnutí (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 9 As 128/2013-45, či ze dne 6. 10. 2021, č. j. 8 Afs 197/2019-43). To platí tím spíše tehdy, kdy se o možnost dvojího posouzení připravil sám žalobce svou vlastní procesní taktikou. Námitku žalobce tudíž krajský soud neshledal důvodnou.
33. Následně se zdejší soud zabýval námitkou nezákonnosti provedeného důkazu. V tomto ohledu je mezi účastníky řízení sporná především otázka, zda byly správní orgány v případě dokazování prostřednictvím svědecké výpovědi povinny ve věci nařídít ústní jednání, či zda s ohledem na ostatní okolnosti projednávání věci postačí, byl-li výslech svědka (zasahujícího policisty) proveden v jiném procesním režimu, tj. mimo ústní jednání. S ohledem na podstatu této žalobní námitky považuje soud za vhodné nejprve vymezit odlišnosti v oblasti právní úpravy důkazního standardu v přestupkovém řízení, jež s sebou přinesl nový přestupkový zákon, a to v porovnání s dřívější úpravou téhož institutu obsaženou v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „starý přestupkový zákon“).
34. Podle § 74 odst. 1 starého přestupkového zákona platilo: *„O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“*
35. Podle § 80 odst. 1, 2 a 4 nového přestupkového zákona platí, že: (1) *„Správní orgán může nařídít ústní jednání.“* (2) *„Správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. O právu žádat nařízení ústního jednání musí být obviněný poučen. Správní orgán nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci. Správní orgán prvního stupně nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li obviněným mladistvý.“* (4) *„K ústnímu jednání správní orgán předvolá účastníky řízení.“*

Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu.“

36. Podle § 82 odst. 3 věty první téhož zákona platí, že: „Účastníci řízení mají právo klást otázky sobě navzájem, svědkům a znalcům [...]“
37. Podle § 51 odst. 2 s. ř. dále platí, že: „O provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nebrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.“
38. Z citovaných ustanovení vyplývá, že platná právní úprava dokazování v přestupkových věcech opustila konstrukci povinného nařízení ústního jednání, jež ustoupila principu fakultativnosti. Obecně tedy v duchu nového přestupkového zákona platí, že správní orgán není povinen ústní jednání nařídít vždy v každém řízení, jak to vyžadoval starý přestupkový zákon, nýbrž pouze při splnění určitých podmínek. Současný mechanismus v novém přestupkovém zákoně staví na tom, že je správní orgán povinen nařídít ústní jednání pouze v případě, bude-li to potřebné a ústní jednání může účinně přispět ke zjištění skutečného stavu věci. Jakkoliv pak ústní jednání představuje z hlediska rozsahu možností realizace procesních práv osoby obviněné z přestupku bezpochyby i nadále preferovaný důkazní režim, tato skutečnost sama o sobě nevylučuje, aby za splnění zákonných podmínek mohl správní orgán prokazovat rozhodné skutečnosti i jiným způsobem, tj. mimo ústní jednání. Přitom platí, že účastníci řízení musí být o provádění důkazů mimo ústní jednání řádně a včas vyrozuměni. I v rámci režimu dokazování mimo ústní jednání je totiž pro účely zachování zásad ústnosti, bezprostřednosti a přímosti nezbytné, aby osoba obviněná z přestupku mohla být provádění důkazů přítomna a měla příležitost se ke způsobu provádění dokazování, jeho průběhu, jakož i k povaze a obsahu jednotlivých důkazů vyjádřit (srov. k tomu např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010-82, a v kontextu toho závěry Ústavního soudu vyslovené v nálezu ze dne 29. 7. 2013, sp. zn. I. ÚS 671/13; dále v tomto ohledu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30, či ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40).
39. Krajský soud nemá pochyb o tom, že v dané věci svědecký výslech provedený dne 19. 8. 2021 (jehož se žalobce nezúčastnil) proběhl v režimu mimo ústní jednání. Pro tento závěr jednoznačně hovoří jak ve správním spisu založené podklady (v tomto ohledu lze odkázat zejména na vyrozumění dožádaného správního orgánu ze dne 22. 7. 2021), tak i shodná vyjádření účastníků řízení.
40. V této souvislosti krajský soud připouští, že k provedení důkazu svědeckou výpovědí dne 19. 8. 2021 nedošlo zákonem privilegovaným způsobem (formou ústního jednání), tj. po formální stránce proces dokazování vykazoval určité deficity. Za této situace zdejší soud vážil, zda tento formálně nesprávný procesní postup mohl *per se* představovat vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Dospěl k závěru, že nikoliv. Při své úvaze zdejší soud přihlédl zejména k odlišnému charakteru úpravy dokazování obsažené v novém přestupkovém zákoně, která již v porovnání se starou právní úpravou nařízení ústního jednání bezpodmínečně nevyžaduje. Právě tak zdejší soud přihlédl k ostatním skutkovým okolnostem řešené věci. Ty podle jeho názoru (samostatně ani ve vzájemné souvislosti) nenavštěvují tomu, že by následkem zvoleného režimu dokazování byl žalobce podstatně zkrácen na svých procesních právech (zejm. být vyrozuměn o

provádění důkazu a být dokazování přítomen), respektive že by došlo k neúměrnému zásahu do jeho práva na obhajobu. Krajský soud přitom zdůrazňuje, že pro přijetí závěru o nezákonnosti správního rozhodnutí v důsledku vady řízení nepostačí, že byl postup správních orgánů stížen formálním deficitem. Stěžejní je v tomto ohledu materiální hledisko, tedy to, jakým způsobem a v jaké míře se procesní pochybení promítne do sféry účastníka řízení. Jinými slovy jde o to, zda je takové pochybení způsobitelné znemožnit, příp. významně narušit, výkon procesních práv účastníka řízení v takovém rozsahu, že to v konečném důsledku může vést k přijetí nezákonného rozhodnutí ve věci samé. O takový případ v posuzované věci rozhodně nešlo.

41. Z předloženého správního spisu krajský soud zjistil, že v řešené věci správní orgány za účelem objasnění skutkového stavu vyslechly celkem tři svědky. Zároveň soud zjistil, že dva svědci byli vyslechnuti po formální stránce korektním způsobem v režimu ústního jednání, přičemž pouze třetí – na dožádání provedený – svědecký výslech nstržm. T. B. dne 19. 8. 2021 se uskutečnil, aniž by bylo konáno ústní jednání. S ohledem na shora uvedené pak považuje soud za podstatné především to, že žalobce měl možnost se výslechu svědka Baďury osobně účastnit a podílet se na provedení důkazu tím, že mohl klást svědkovi otázky a dle potřeby reagovat na jím tvrzené skutečnosti (materiální hledisko). O těchto skutečnostech byl žalobce zřetelně poučen vyrozuměním ze dne 22. 7. 2021. Toto vyrozumění obsahovalo jak dostatečně konkrétní a nezaměnitelný popis přestupkového jednání, nezbytné osobní údaje svědka, jakož i přesný okamžik a popis místa, kde má ke svědeckému výslechu dojít. Předmětné vyrozumění pak bylo žalobci dle údajů obsažených na doručence prokazatelně doručeno dne 6. 8. 2021, tj. 13 dní před provedením svědeckého výslechu, což ostatně žalobce ve správním řízení, ani v řízení před soudem nikterak nezpochybňoval. Lze proto uzavřít, že se žalobce dozvěděl veškeré podstatné skutečnosti potřebné k řádnému uplatnění svých procesních práv s dostatečným předstihem, a tudíž mu v efektivním výkonu jeho ústavně zaručeného práva na obhajobu nic nebránilo.
42. Výše uvedenou optikou pak krajský soud nahlížel i na žalobní argumentaci, že se žalobce nebyl povinen k provádění dokazování dostavit, neboť k němu nebyl řádně předvolán, resp. že vyrozumění nedosahovalo formálních náležitostí předvolání podle § 59 s. ř. Třebaže lze žalobci přisvědčit v tom, že v režimu ústního jednání by byl k výslechu svědka předvolán, nelze pominout, že i z obsahu vyrozumění byly jasně patrné veškeré nezbytné údaje (kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit) k tomu, aby se žalobce – pokud by skutečně měl o účast na svědeckém výslechu a realizaci svých procesních práv zájem – mohl výslechu svědka účastnit. To platí tím spíše za situace, byli-li o této možnosti ve vyrozumění výslovně poučen.
43. V neposlední řadě zohlednil krajský soud při posouzení oprávněnosti námitky též skutečnost, že žalobce nikdy blíže nespecifikoval, jakým konkrétním způsobem měl být v důsledku absence ústního jednání zkrácen na svých procesních právech. Soudu neuniklo, že v průběhu správního řízení žalobce nepoukazoval na žádné procesní nedostatky, které by narušovaly výkon jeho procesních práv, ačkoliv k tomu měl příležitost. Již v rámci vyjádření k podkladům napadeného rozhodnutí přitom mohl uvést relevantní důvody, proč bylo nařízení ústního jednání z hlediska efektivního vedení obhajoby nezbytné (např. tím, že by uvedl konkrétní tvrzení či informace, jež zamýšlel v průběhu ústního jednání přednést, příp. vymezil otázky, jež hodlal svědkovi

při ústním jednání položit apod.). Této možnosti však nevyužil a ani vůči protokolu zachycujícímu průběh svědeckého výslechu ze dne 19. 8. 2021 nic nenamítal.

44. Nutno dodat, že v tomto směru pak žalobce nic bližšího neuvedl ani v podané žalobě, v níž se omezil toliko na paušalizované tvrzení, že nařízení ústního jednání bylo nezbytné k uplatnění jeho práv. Z takto obecně pojaté žalobní argumentace nelze vyčíst žádné relevantní důvody nasvědčující tomu, že by nařízení ústního jednání a osobní účast žalobce na něm byly z hlediska objasnění skutkového stavu věci a účinné realizace procesních práv nezbytné. Pokud žalobce namítal, že následkem absence ústního jednání byla jeho práva negativně zasažena, je třeba trvat na tom, aby konkrétní podobu takového zásahu do sféry svého práva na obhajobu v návaznosti na jím zvolený způsob obhajoby konkrétně specifikoval. Jelikož k tomu v řešené věci nedošlo, vyhodnotil soud žalobní námitku jako neopodstatněnou.
45. Konečně co se týče odkazu na závěry rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 2. 2021, č. j. 64 A 1/2020-36, krajský soud uvádí, že mezi řešenou věcí a odkazovaným rozsudkem existují zásadní skutkové odlišnosti. Ty spočívají zejména v tom, že v nyní souzené věci byli vyslechnuti celkem tři svědci, přičemž pouze při výslechu jednoho svědka dožádaný správní orgán nenařídil ústní jednání. Ostatní svědecké výslechy, jakož i dokazování za pomoci jiných důkazních prostředků, proběhlo plně v režimu ústního jednání. V odkazované věci oproti tomu správní orgány vyslechly všechny svědky v režimu mimo ústní jednání, v čemž Krajský soud v Českých Budějovicích shledal podstatnou vadu řízení způsobující nezákonnost správního rozhodnutí. Již tato odlišnost dle názoru soudu dostatečně postačuje k odlišení předmětné věci od citované judikatury.
46. Pro úplnost pak považuje krajský soud za vhodné dodat, že judikatura správních soudů v otázce důkazního standardu podle nového přestupkového zákona prochází určitým vývojem a jako taková ještě není zcela ustálená. Proto nelze zcela vyloučit, že lze v současné judikatuře nalézt i odlišné právní názory na posouzení *de facto* totožné právní otázky (v tomto ohledu srov. např. závěry obsažené v recentním rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 5. 2023, č. j. 50 A 3/2023-31). S ohledem na to, že jsou skutkové okolnosti nyní řešené věci značně podobné s těmi, z nichž vycházel Krajský soud v Praze ve shora citovaném rozsudku, přiklonil se zdejší soud při posouzení věci spíše k názoru tohoto soudu.
47. Krajský soud tedy po zhodnocení žalobních námitek souhrnně uzavírá, že v postupu správních orgánů vady způsobilé založit nezákonnost napadeného rozhodnutí neshledal. Provedení výslechu svědka na dožádání méně formalizovaným procesním postupem mimo ústní jednání v této věci nepředstavovalo podstatné porušení procesních pravidel, které by způsobilo nezákonnost napadeného rozhodnutí. Lze proto uzavřít, že žalovaný nepochybil a nezatížil napadené rozhodnutí vadou nezákonnosti, pokud v napadeném rozhodnutí vycházel rovněž ze svědeckého výslechu nstržm. T. B. ze dne 19. 8. 2021, který byl plně procesně použitelný.

VII. Závěr a náklady řízení

48. Ze shora uvedených důvodů neshledal krajský soud žalobu důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

49. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci nebyl žalobce ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. února 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce